

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

XIV. évfolyam 16. szám
2011. augusztus 26.

Gabona és Ipari Növények
XIV. évfolyam 16. szám
2011. 33. hét

Megjelenik kéthetente

Felelős szerkesztő:
Dr. Stummer Ildikó

Készítette:
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Pájtli Péter
pajtli.peter@aki.gov.hu
Németh Noémi
nemeth.noemi@aki.gov.hu

Kiadja:
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (06 1) 476-6093
Fax: (06 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésen kívül kínáljuk még a Baromfi, Élőállat és Hús, Zöldség, Gyümölcs és Bor, Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt
Telefon: (06 1) 476-3064

TARTALOMJEGYZÉK

GABONAPIACI JELENTÉS.....	3
A gabonafélék termelői ára.....	5
A gabonafélék jegyzése.....	8
A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára.....	11
A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára	11
Külpiaci információk.....	12
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	15
Az olajos magvak és termékeinek	17
jegyzése néhány kiemelt árutőzsdén.....	17
A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozói értékesítési átlagára	20
A nyers növényolajok ára és jegyzése.....	20
CUKORPIACI JELENTÉS.....	22

GABONAPIACI JELENTÉS

- **Oroszország gabonakibocsátása meghaladhatja a 90 millió tonnát az idén.**
- **A betakarított búza túlnyomó része Oroszországban és Ukrajnában is jó, étkezési minőségű, és a versenytársakénál alacsonyabb áron kínálják.**
- **A chicagói és a párizsi árutőzsdén tovább nőtt a búza és a kukorica jegyzése a 32-33. héten.**

Világpiaci kitekintés¹

Oroszország idei gabonatermése a korábban prognosztizált 85-90 millió tonnával szemben, a friss előrejelzések szerint meghaladhatja a 90 millió tonnát az idén, amely 30 millió tonnával múlt felül a tavaly betakarított mennyiséget. A mezőgazdasági tárca tájékoztatása szerint augusztus 23-ig 37,3 millió tonna búza és 12,2 millió tonna árpa került a magtárakba. Az orosz búzatermés 75%-a lehet étkezési minőségű (USDA). Ukrajnában 23,2 millió tonna búzát és 9,5 millió tonna árpát takarítottak be az idén. Az ukrán búza minősége is jó, az agrárminisztérium tájékoztatása szerint 70%-a étkezési minőségű. Oroszország és Ukrajna együttes búzaexportja elérheti a 25-30 millió tonnát a 2011/2012. gazdasági évben. Az ukrán búzából 9,7, az orosz terményből 20 millió tonna kerülhet nemzetközi forgalomba. Az orosz gabonaszövetség elnöke arról számolt be, hogy bár a 2011/2012. gazdasági évben 27 millió tonna exportálható felesleg keletkezik búzából, a korlátozott szállítókapacitás miatt legfeljebb 22-23 millió tonna kivitelére van lehetőség. Az olcsó, jó minőségű fekete-tengeri termény a közel-keleti és az észak-afrikai térségben a versenytársak árujánál keresettebb lehet a folyó szezonban.

Kazahsztán búzaexportja 10 millió tonnára nőhet a folyó gazdasági évben, köszönhetően a kedvező termésnek (18,9 millió tonna). A világ 10 legnagyobb búzaexportőre között számon tartott ország 5,9 millió tonna terményt szállított ki a 2010/2011. gazdasági évben, 8,4 millió tonnával kevesebbet, mint az azt megelőző szezonban.

A német mezőgazdasági szövetkezetek egyesülete (Deutscher Raiffeisenverband) 40,3 millió tonna gabona kibocsátását prognosztizálja az idén Németországban, amely csaknem 4 millió tonnával maradna el a tavalyitól. Búzából 22 (-1,8), árpából 8,6 (1,7), rozsból 2,5 (-0,4) és kukoricából 4,6 (+0,4) millió tonna kerülhet a magtárakba. Az Európai Unió második legnagyobb búza-termelőjénél a tartós esőzések akadályozzák a növény aratását, amelyet mostanra normális körülmények között már befejeztek volna. Félő, hogy a csapadékos időjárás kedvezőtlenül befolyásolja a búza minőségét.

Romániában 7,2 millió tonna búza került az idén a raktárakba, 26%-kal több mint tavaly.

¹ Toepfer International, Reuters

A kukorica magas ára és a termény iránti élénk kereslet arra ösztönözheti az argentin gazdákat, hogy nagyobb területen termesszék a növényt a 2011/2012. szezonban. Amennyiben az időjárás is kedvezően alakul, példátlanul nagy, 30 millió tonna terményt takaríthatnak be a világ második legnagyobb kukoricaexportőr országában.

Ausztrália búzakivitele 28%-kal 19 millió tonnára nőhet a 2010/2011. (október/szeptember) gazdasági évben, megközelítve ezzel az 1996/1997. gazdasági évi rekordot (19,2 millió tonna). Az ország az előző szezonban 14,8 millió tonna búzát szállított ki. A Délkelet-Ázsia részéről mutatkozó erős kereslet miatt számítanak a rekord közeli exportra. A terveket azonban keresztülhúzhatja, hogy a fekete-tengeri régió országai szintén nagy mennyiségű, olcsó búzával jelennek meg a piacon. A 2011/2012. szezonban 26,2 millió tonna búza betakarításával számolnak az országban, éppen elmaradva az előző évi 26,3 millió tonnás rekordtól.

Határidős jegyzések

Az USA agrárminisztériumának (USDA) augusztus 22-i felmérése szerint az észak-amerikai országban a tartós szárazság miatt romlott a kukoricaállományok állapota. A növények 57%-a kapott jó vagy kiváló minősítést, 3%-kal kevesebb, mint egy héttel korábban, és 13%-kal kevesebb, mint az előző év azonos időszakában. A szárazság miatti aggodalmak mellett további árfelhajtó tényezőként hatottak a búza piacán az orosz exportvámról szóló rémhírek. Mindezek következtében tonnánként 22-24 dollárral emelkedett a búza, 20-21 dollárral a kukorica legközelebbi határidőkre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) a 32-33. héten (7-8. ábra). A párizsi árutőzsdén (MATIF) is folytatódott a korábbi trend, a búza legközelebbi terminekre vonatkozó ára 12, a kukoricáé 56 euró/tonnával volt magasabb augusztus 26-án, mint két héttel korábban (9-10. ábra).

Hazai körkép

Magyarországon befejeződött az őszi búza aratása. Az MgSzH adatai szerint 4,04 millió tonna termés került a magtárakba, ez kissé meghaladja a júniusi becslést (3,89 millió tonna), és közel 300 ezer tonnával múlja felül a 2010-ben betakarított mennyiséget. A termés túlnyomó része jó minőségű, köszönhetően a napos, száraz nyári időjárásnak.

Az étkezési búza termelői ára 50 ezer Ft/tonna körül mozgott a 32-33. héten, 8%-kal a tavalyi szint felett (1. ábra, 1-2. táblázat). A takarmánybúza 46 ezer forintért talált gazdára a jelzett hetekben, 13%-kal drágábban mint egy évvel korábban (3. ábra). A tavalyi termésű takarmánykukorica magyar termelői ára 49%-kal volt magasabb 2011. 33 hetén (61 ezer Ft/tonna), mint az előző év azonos időszakában (2. ábra). Hasonló mértékben drágult egy év alatt a takarmányárpa, amelynek tonnájáért 46 ezer forintot kínáltak augusztus harmadik hetében (4. ábra).

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat

A gabonafélék termelői ára származási hely* szerint (33. hét)

Megnevezés	Mérték-egység	Származási hely*			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyar ország	2011. 32. hét	2011. 33. hét	2011. 33. hét / 2011. 32. hét (%)
Étkezési	tonna	29 241	15 365	6 682	16 098	51 288	318,61
búza	Ft/tonna	51 375	50 477	50 284	49 103	50 964	103,79
Takarmány-	tonna	1 294	1 027	-	11 206	2 321	20,71
búza	Ft/tonna	48 359	43 792	-	45 252	46 338	102,40
Takarmány-	tonna	-	-	-	973	29	3,00
kukorica	Ft/tonna	-	-	-	55 156	61 113	110,80
Takarmány-	tonna	328	-	-	1 052	1 226	116,53
árpa	Ft/tonna	46 231	-	-	44 926	46 069	102,54

* Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

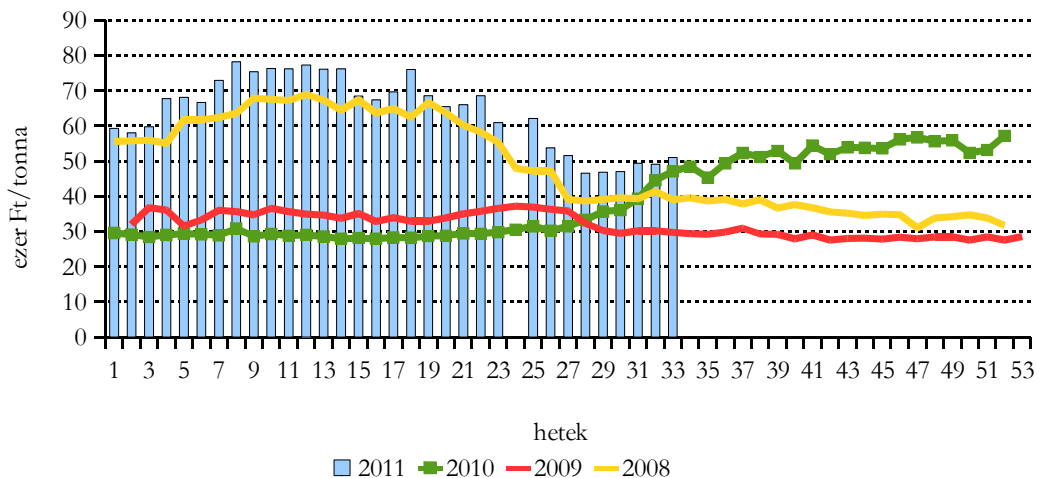
A gabonafélék országos termelői ára

Megnevezés	Mérték-egység	Országos				
		2010. 33. hét	2011. 32. hét	2011. 33. hét	2011. 33. hét / 2010. 33. hét (%)	2011. 33. hét / 2011. 32. hét (%)
Étkezési	tonna	28 813	16 098	51 288	178,00	318,61
búza	Ft/tonna	47 035	49 103	50 964	108,35	103,79
Takarmány-	tonna	9 799	11 206	2 321	23,69	20,71
búza	Ft/tonna	40 690	45 252	46 338	113,88	102,40
Takarmány-	tonna	1 546	973	29	1,89	3,00
kukorica	Ft/tonna	41 076	55 156	61 113	148,78	110,80
Takarmány-	tonna	453	1 052	1 226	270,57	116,53
árpa	Ft/tonna	30 992	44 926	46 069	148,65	102,54

Forrás: AKI PÁIR

1. ábra

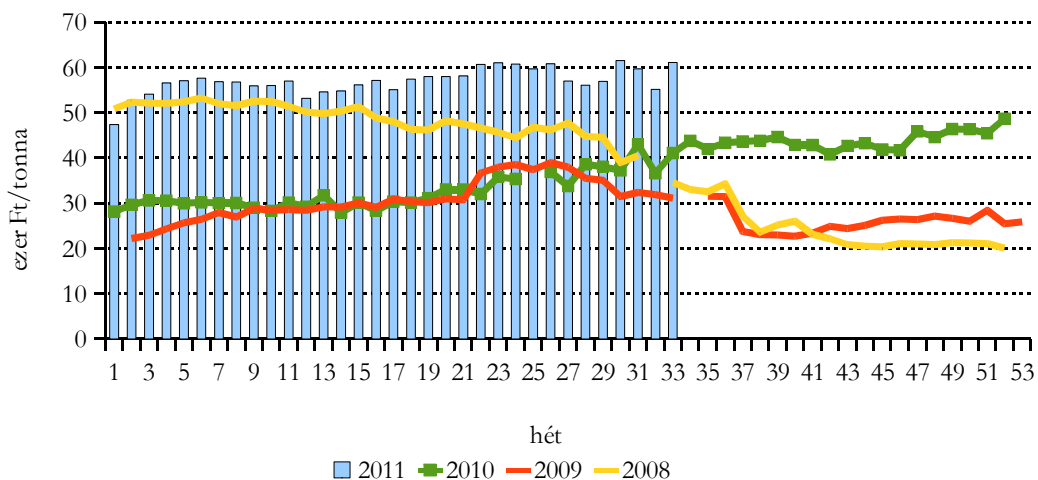
Az étkezési búza termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

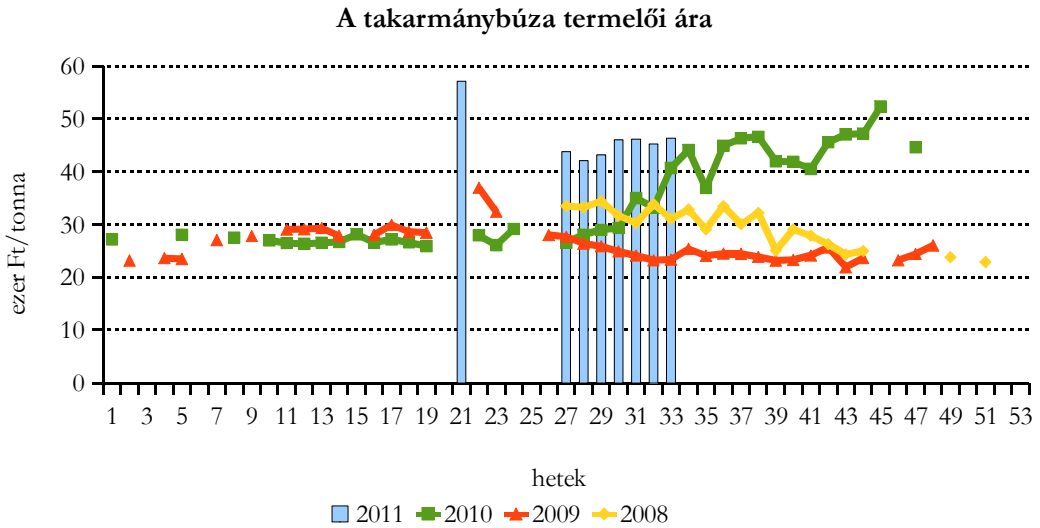
2. ábra

A takarmánykukorica termelői ára

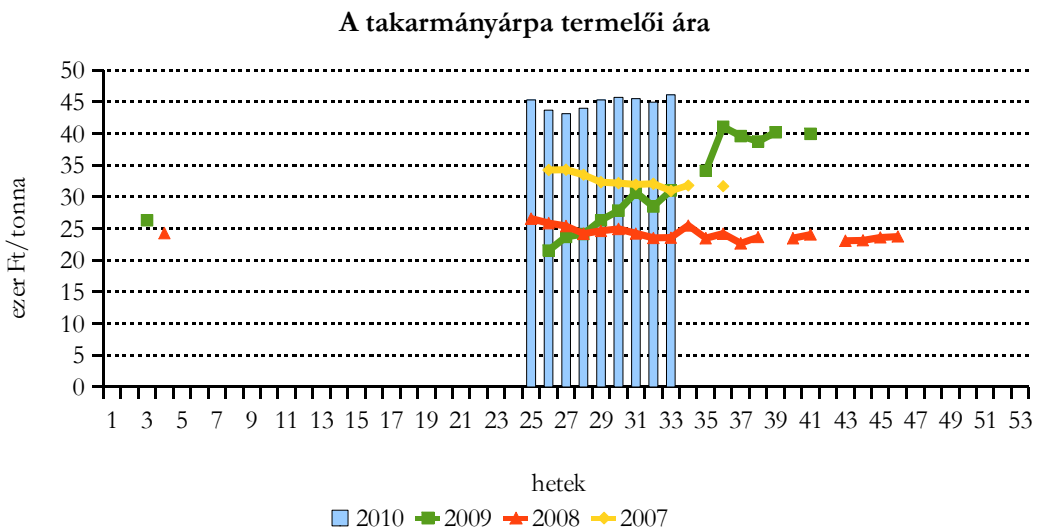
Forrás: AKI PÁIR

3. ábra

Forrás: AKI PÁIR

4. ábra

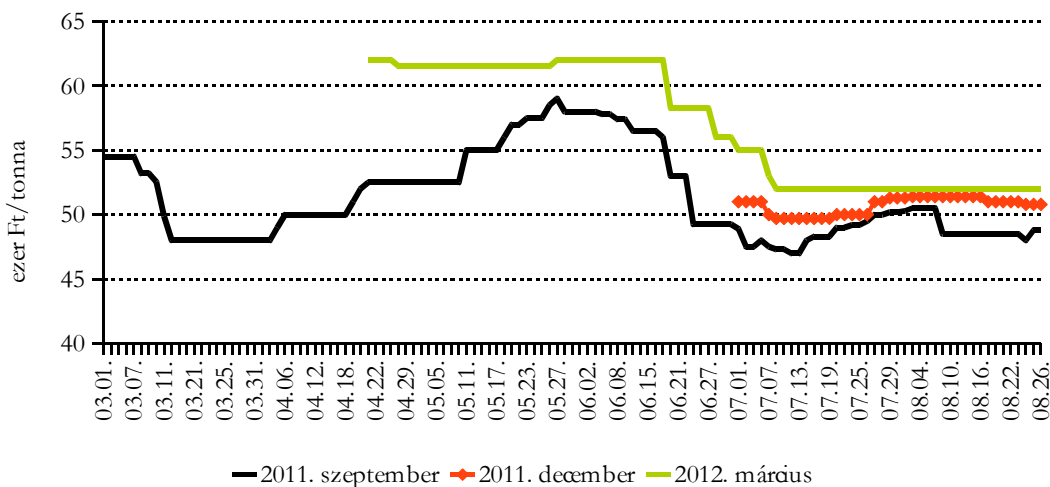

Forrás: AKI PÁIR

A gabonafélék jegyzése

5. ábra

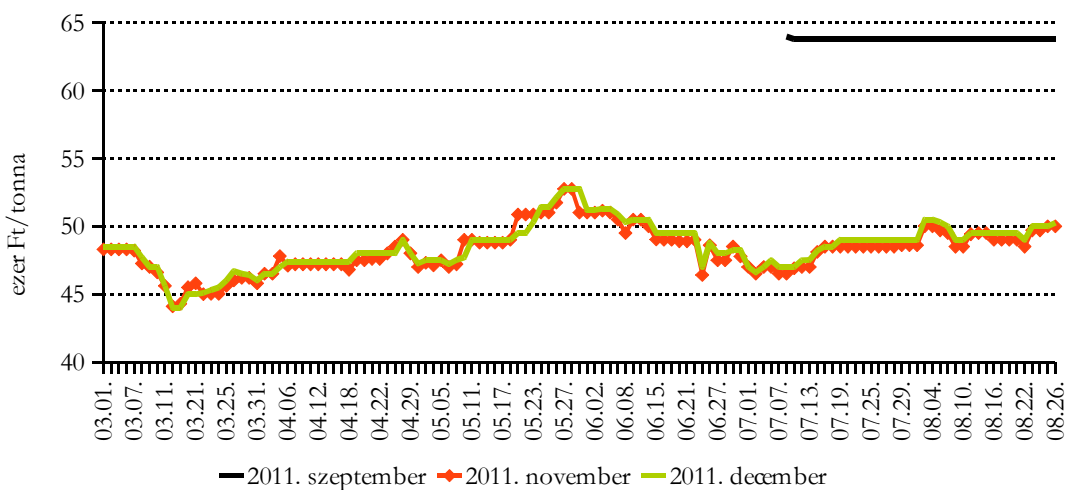
A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

6. ábra

A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

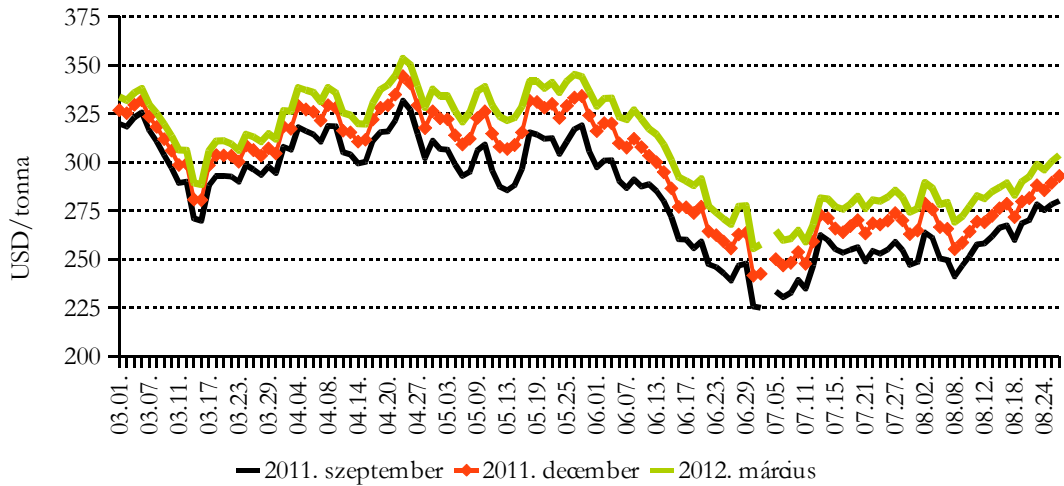

Forrás: BÉT

7. ábra

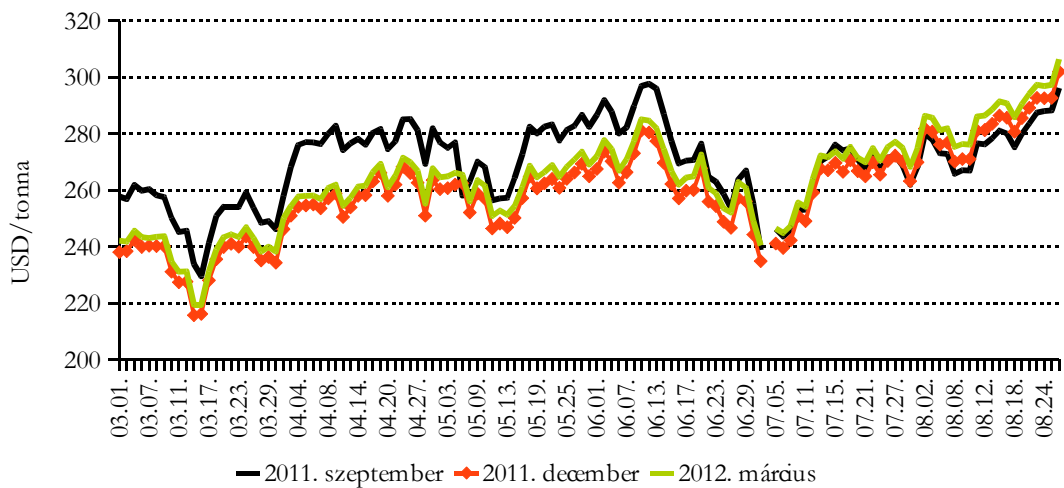
A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

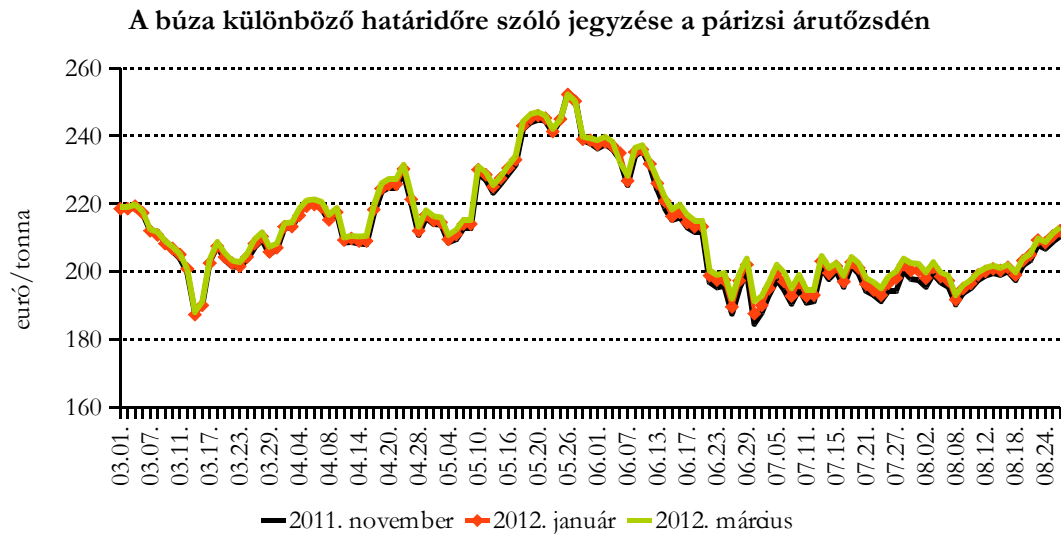
8. ábra

A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

9. ábra

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

10. ábra

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

3. táblázat

A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2010. 33. hét	2011. 32. hét	2011. 33. hét	2011. 33. hét / 2010. 33. hét (%)	2011. 33. hét / 2011. 32. hét (%)
Finomliszt BL 55	tonna	1 266,70	569,96	664,02	52,42	116,50
ömlesztett	Ft/kg	61,22	84,12	83,05	135,66	98,73
Finomliszt BL 55	tonna	1 957,47	1 198,26	1 087,53	55,56	90,76
zsákos	Ft/kg	63,28	86,65	84,54	133,60	97,56
Finomliszt BL 55	tonna	880,58	728,06	690,57	78,42	94,85
zacskós	Ft/kg	65,81	96,62	95,99	145,86	99,35
Rétesliszt BFF 55	tonna	46,59	9,00	19,00	40,78	211,11
ömlesztett	Ft/kg	63,18	90,00	92,00	145,61	102,22
Rétesliszt BFF 55	tonna	13,50	25,75	15,15	112,22	58,83
zsákos	Ft/kg	72,30	94,31	94,75	131,05	100,46
Rétesliszt BFF 55	tonna	78,03	39,07	42,44	54,38	108,63
zacskós	Ft/kg	74,86	108,07	103,85	138,73	96,10
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	1 029,91	446,37	458,95	44,56	102,82
ömlesztett	Ft/kg	60,89	81,68	81,10	133,17	99,28
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	1 063,84	509,29	543,85	51,12	106,79
zsákos	Ft/kg	61,33	84,16	83,61	136,34	99,35
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	299,38	221,84	117,42	39,22	52,93
ömlesztett	Ft/kg	72,83	89,53	86,87	119,28	97,03
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	141,95	50,98	32,58	22,95	63,91
zsákos	Ft/kg	71,04	94,79	92,77	130,58	97,87
Étkezési búzadara AD	tonna	36,92	41,20	52,73	142,84	127,99
zacskós	Ft/kg	77,73	107,52	105,33	135,50	97,96

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat

A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Termék	2010. augusztus	2011. július	2011. augusztus*
Finomliszt BL 55	150	196	195
Fehér kenyér	240	267	263
Félbarna kenyér	242	262	259
Étkezési búzadara AD	186	209	210

* 2011. augusztus 23-ig.

Forrás: AKI PÁIR

Külpiaci információk

Határidős piacok (2011. augusztus 19.)

5. táblázat

Búza

MATIF, Párizs			CME/CBOT, Chicago (őszi lágú búza)*			Kansas (őszi kemény búza)**		
Szállítási határidő	euró/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna
2011. november	201,75	55 223	2011. szeptember	268,48	51 341	2011. szeptember	300,90	57 541
2012. január	203,25	55 634	2011. december	279,68	53 484	2011. december	309,63	59 210
2012. március	203,75	55 770	2012. március	289,88	55 433	2012. március	313,30	59 912
2012. május	203,75	55 770	2012. május	294,47	56 312	2012. május	314,40	60 123
2012. augusztus	194,25	53 170	2012. július	295,85	56 575	2012. július	311,19	59 508
2012. november	195,75	53 581	2012. szeptember	300,81	57 524	2012. szeptember	315,41	60 316

Minneapolis (tavaszi kemény búza)***			LIFFE****		
Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	GBP/ tonna	Ft/tonna
2011. szeptember	347,28	66 411	2011. november	163,55	51 639
2011. december	338,28	64 690	2012. január	165,95	52 397
2012. március	339,48	64 918	2012. március	168,30	53 139
2012. május	339,20	64 866	2012. május	169,80	53 613
2012. július	338,47	64 725	2012. július	170,50	53 834
2012. szeptember	325,88	62 319	2012. november	154,00	48 624

* SRW – Soft Red Winter.

** HRW – Hard Red Winter.

*** DNS – Dark Northern Spring.

**** Értékesítési és takarmánybúza.

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CME/CBOT – Chicago Board of Trade

LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

6. táblázat

Kukorica

MATIF, Párizs			CME/CBOT, Chicago		
Szállítási határidő	euró/tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	Ft/tonna
2011. november	206,75	56 592	2011. szeptember	279,92	53 529
2012. január	208,00	56 934	2011. december	285,53	54 602
2012. március	209,75	57 413	2012. március	290,55	55 562
2012. június	211,25	57 823	2012. május	292,13	55 863
2012. augusztus	215,00	58 850	2012. július	292,91	56 014
2012. november	189,75	51 938	2012. szeptember	272,34	52 080

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CME/CBOT – Chicago Board of Trade

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

7. táblázat

Repce

Szállítási határidő	MATIF, Párizs	
	euró/tonna	Ft/tonna
2011. november	419,00	114 689
2012. február	413,50	113 183
2012. május	411,00	112 499
2012. augusztus	398,00	108 941
2012. november	401,25	109 830
2013. február	404,00	110 583

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

8. táblázat

A főbb gabonafélék és olajnövények magyarországi kivitelének alakulása

	Naptári év				Gazdasági év*			
	2011/01-2011/05		2010/01-2010/05		2010/07-2011/05		2009/07-2010/05	
	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR
Búza	295	67	806	104	1 526	283	1 780	229
Árpa	110	20	47	6	377	58	172	22
Repce	66	30	235	66	451	164	739	208
	2011/01-2011/05		2010/01-2010/05		2010/10-2011/05		2009/10-2010/05	
	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR
	Kukorica	2 220	524	1 816	332	3 485	738	2 862
Napraforgó	181	105	321	106	362	170	551	163

* Búza, árpa és repce: július-június; kukorica és napraforgó: október-szeptember.

Forrás: KSH

A szójadara magyarországi behozatalának alakulása

	Naptári év				Gazdasági év*			
	2011/01-2011/05		2010/01-2010/05		2010/10-2011/05		2009/10-2010/05	
	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR
Szójadara	262	87	266	83	452	146	426	132

* Október-szeptember.

Forrás: KSH

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

- **Csökken a 7 fő olajnövény globális termése**
- **Felfutó határidős terményárak a nemzetközi árutőzsdéken**
- **A BÉT-en 100 ezer Ft/tonna alatt a napraforgómag front havi jegyzése**

Világpiaci kitekintés

Az Oil World augusztusi jelentése szerint a 7 fő olajnövény (szójabab, napraforgó, repce, gypot, földimogyoró, olajpálma, kopra) globális termése 447,7 millió tonna lehet a 2011/2012. gazdasági évben, amely nem éri el a 452,7 millió tonnás felhasználást. A túlkereslet a globális készlet-szintek csökkenését eredményezi és a készlet-felhasználás aránya 18,2%-ra csökkenhet, ez a 2008/2009. időszak óta a legalacsonyabb szint lenne. A júliusi jelentéshez képest 4,8 millió tonnával kisebb a várt globális termés nagysága. A csökkenés fő oka a termőterület és a termésátlagok visszaesése. A 7 fő olajnövény termésátlaga (1,82 tonna/ha) 2007/2008 óta a legalacsonyabb lehet.

A terméscsökkenés fő oka a szójabab lehet, mert az USA termőterületein aszály pusztít és a csapadék hiánya a termésképzés időszakában hatalmas károkat okozhat a világ legnagyobb szójabab termelőjénél (84,37 millió tonna 2011/2012-ben, 90,6 millió tonna 2010/2011-ben). A termésátlag 2,82 tonna/ha lehet, amely elmarad az utóbbi öt év 2,85 tonna/ha-os átlagától. A mérsékelt belső kínálat és az intenzív kereslet (45 millió tonna feldolgozás, 40 millió tonna export, 3 millió tonna egyéb felhasználás) miatt a készlet/felhasználás aránya 4,6%-ra eshet az előző időszak 7,5%-áról.

Argentínában és Brazíliában az elmúlt tíz évben 10-10 millió hektárral nőtt a szójabab termőterülete. A kukoricatermelés magas jövedelmezősége miatt a szójabab termőterületének növekedési üteme lassulhat és a korábban vártnál kisebb lehet a vetésterület (Argentína 19,3 millió hektár, Brazília 24,7 millió hektár) a 2011/2012. időszakban.

Az Oil World elemzői szerint a repcemag globális termése 58,95 millió tonna lehet a folyó időszakban. A szűkös kínálat és az alacsonyabb jövedelmezőség miatt a 3. negyedévben 14,4 millió tonnára csökkenhet a globális felhasználás, amely 300 ezer tonnás csökkenés az előző év azonos időszakához képest és legalacsonyabb az utóbbi nyolc negyedévben. A globális feldolgozás 56,32 millió tonnára csökkenhet a 2011/2012. gazdasági évben (58,56 millió tonna 2010/2011.), ez lehet az első visszaesés az elmúlt 9 év felfutó tendenciája után (8 év átlagában évről évre 3,3 millió tonnás növekedés). Az EU felhasználása 1 millió tonnával 21,4 millió tonnára, Kínáé 650 ezer tonnával 12,1 millió tonnára csökkenhet a folyó gazdasági évben. A globális készlet/felhasználás aránya 3 év után ismét 9% alá eshet. A repceolaj és -dara globális kínálata is visszaesik a folyó időszakban, ami a szélesedő árprémiumot eredményezhet a más olajnövények termékeivel szemben. A drágább termék kereslete rugalmas és racionális fogyasztás mellett mérséklődhet.

Az EU-ban az idei repcetermés (18,9 millió tonna) a korábbi várakozásokhoz képest jobb lehet, Franciaországban (5,2 millió tonna – a korábban várt 4,9 millió tonna helyett), az Egyesült Királyságban (2,46 millió tonna – 2,43 millió tonna helyett) és Lengyelországban (1,9 millió tonna – 1,8 millió tonna helyett), ugyanakkor, több nagyobb termelő országban kisebb termés várható a júliusban jelzettnél. Németországban az esőzések és áradások lassították az aratást augusztus elején, ezért a termés 3,9-4,2 millió tonna lehet, szemben a korábban várt 4,5 millió tonnával (2010-ben 5,7 millió tonna). A kisebb termelő országokban (pl. Csehország, Románia, Dánia) is termés kiesés várható. A csökkenő kínálat a feldolgozásban is jelentkezik, ezért megnőhet más növényi olajok és a biodízel importja a 2011/2012. időszakban.

A Oil World jelentése szerint a napraforgómag globális termése elérheti a 36 millió tonnát, amely 2,8 millió tonnával haladja meg az előző időszak termelését. A növekvő kínálat nyomás alá helyezheti a napraforgómag és származékainak árát, ezért jó alternatíva lehet a repcemag és szójabab kieső termésének pótlására. Az árelőny miatt a repcemag feldolgozók lehetőségük szerint átállnak napraforgómagra, ezért 35,7 millió tonnára nőhet a napraforgómag a globális felhasználása a folyó időszakban. Az árcsökkenés mértékét nehéz megjósolni, mert a kereslet-kínálat közötti különbség elenyésző és más olajnövények gyenge globális termése, illetve a feldolgozói átállás és a kedvezőbb ár miatti kereslet bővülés határt szabhat neki. A fundamentális tényezőket figyelembe véve maximum 5%-os további árcsökkenés várható, de télen a bővülő kereslet hatására vissza is fordulhat ez a tendencia.

A gazdasági válság miatti aggodalmak fokozódtak augusztusban. A főbb tőzsdeindexek estek, ami kisebb hatással volt a terménypiacokra is. Az USDA augusztusi jelentése, a szélsőséges észak-amerikai időjárás és a németországi esőzések a befektetői bizonytalanság ellenére erősítették a termények jegyzését. A chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) a szójabab front havi jegyzése 509 USD/tonna volt augusztus 24-én. A szójabab határidős ára az USDA jelentését (augusztus 11.) követően a 475 USD/tonnáról visszatért a július közepi 510 USD/tonna közelébe. A párizsi árutőzsdén (MATIF) a repcemag front havi jegyzése ismét emelkedő pályára került és 422 euró/tonna volt. A fundamentális tényezőket tekintve egy kisebb emelkedés mellett az árak stabilizálódhatnak, de a válság jeleinek felerősödése esetén a terménypiacok sem kerülhetik el a „befektetői pénzkivonás” következményeit.

Hazai körkép

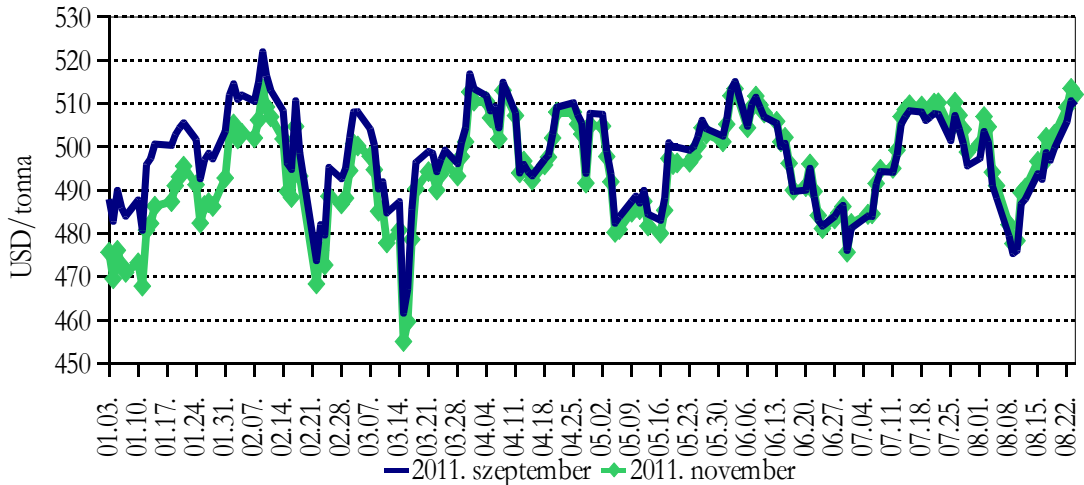
Az MgSzH augusztus 18-i aratási jelentése szerint Magyarországon a 237 706 hektáron 532 433 tonna repcemag termelt 2011-ben, ez 2,24 tonna/hektáros átlaghozamot jelent. A BÉT-en a repcemag front havi jegyzése 116 ezer Ft/tonna, a napraforgómagé 97 ezer Ft/tonna volt augusztus 24-én. A napraforgómag határidős ára augusztus eleje óta 8 ezer Ft/tonnával csökkent a hazai és a nemzetközi terméskilátások beárázása miatt. A magyar piacon, ha újabb hírek nem érkeznek további jelentősebb árcsökkenés nem várható, vélhetően ezen az árszinten stabilizálódnak a jegyzések.

Az olajos magvak és termékeinek jegyzése néhány kiemelt árutőzsdén

1. ábra

A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

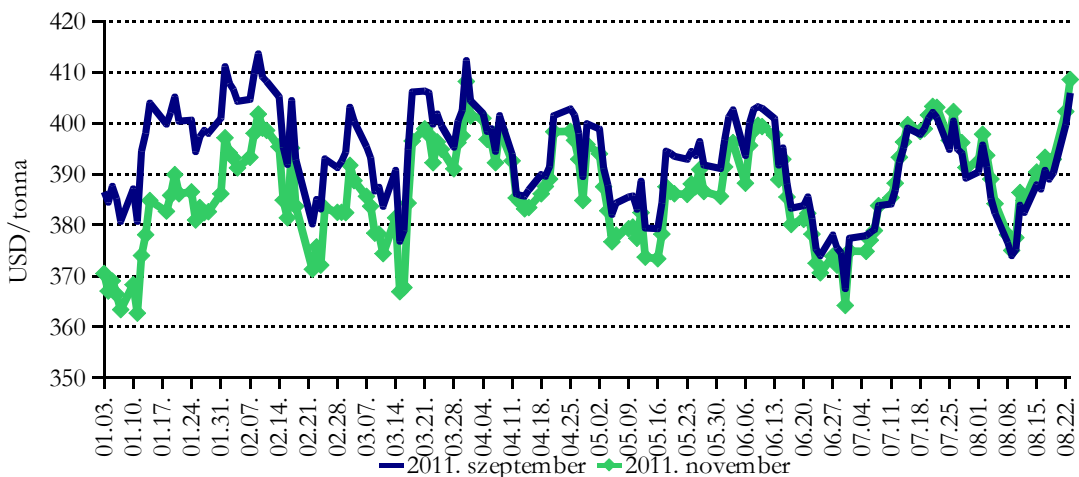

A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

2. ábra

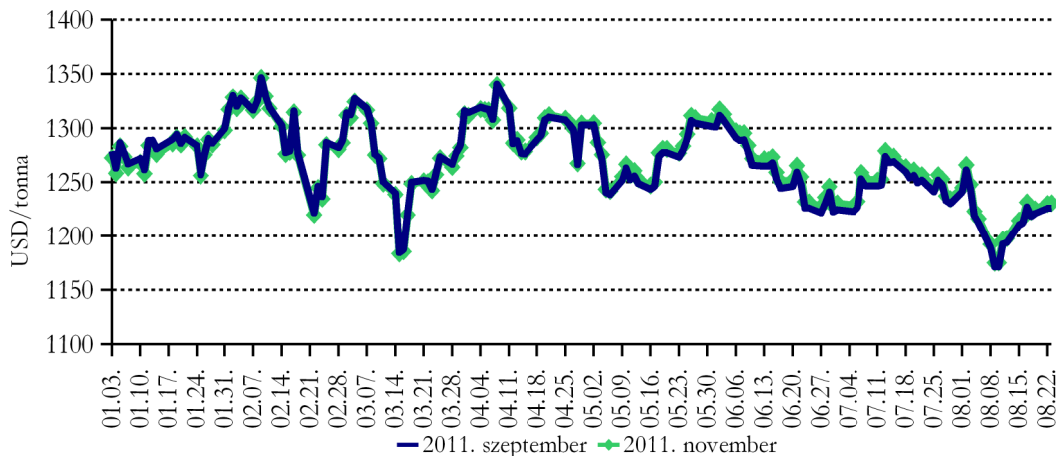
A szójaliszt különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

3. ábra

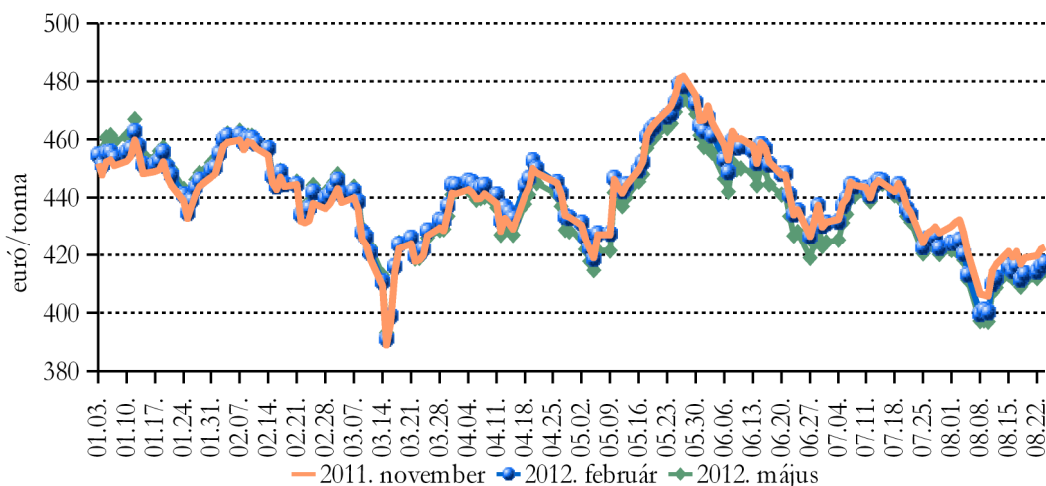
A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

4. ábra

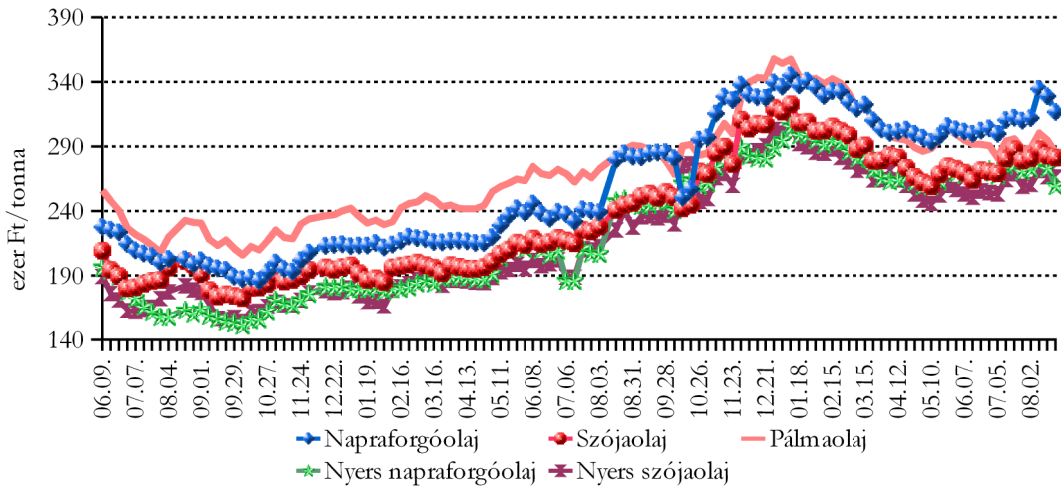
A repce különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF

5. ábra

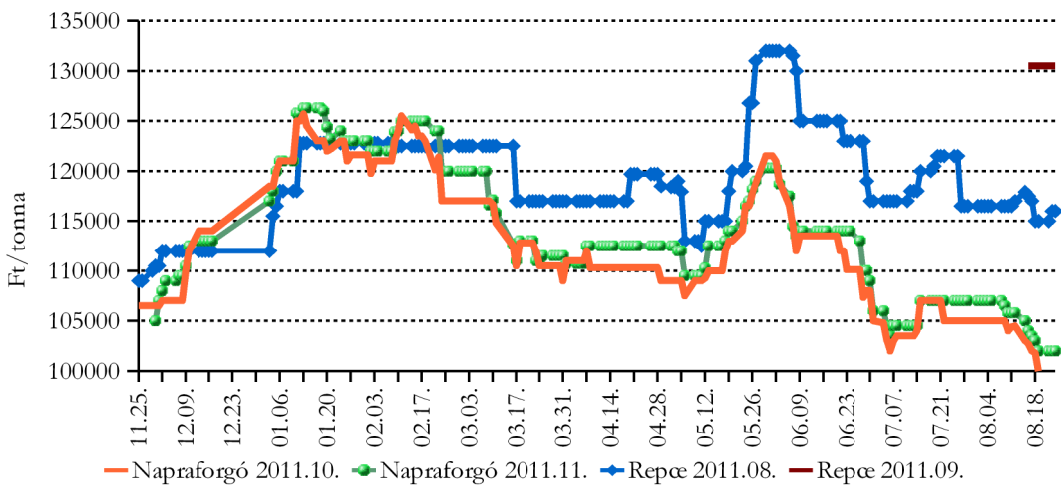
A növényi olajok jegyzése a milánói árutőzsdén

Forrás: Borsa di Milano

6. ábra

A napraforgó- és repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

1. táblázat

**A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozó
értékesítési átlagára**

Megnevezés	Mérték- egység	2010. július	2011.június	2011. július	2011. július / 2010. július [%]	2011. július / 2011. június [%]
Ipari napraforgómag	tonna	2898	7027	8745	302	124
	Ft/tonna	88255	119683	121478	138	102
Repce­mag	tonna	50009	15571	108616	217	698
	Ft/tonna	80580	110371	120656	150	109
Nyers napraforgóolaj	tonna	92	204	2921	3170	1429
	Ft/tonna	216545	264344	270029	125	102
Napraforgódara	tonna	-	9365	10178	-	109
	Ft/tonna	-	52771	51308	-	97
Nyers repceolaj	tonna	3670	1723	5045	137	293
	Ft/tonna	208742	268701	269711	129	100
Repcedara	tonna	8825	5247	7875	89	150
	Ft/tonna	35847	54343	51934	145	96

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

A nyers növényolajok ára és jegyzése

M. e.: Ft/t

Termék	Időpont	EU	Francia- ország	Olaszország	Egyesült Államok	Magyar- ország
		Ártípus				
		FOB	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti értékesítési ár
Napraforgóolaj	2011-08-09	252 987	-	278 367	-	276 012
	2011-08-16	246 996	-	273 578	-	-
	2011-08-23	-	-	259 770	-	-
Repceolaj	2011-08-09	259 360	288 677	-	-	-
	2011-08-16	253 007	283 710	-	-	-
	2011-08-23	-	284 865	-	-	-
Szójaolaj	2011-08-09	249 897	-	271 493	225 780	-
	2011-08-16	248 123	-	266 823	227 753	-
	2011-08-23	-	-	266 552	230 148	-

Forrás: AKI PÁIR, BM, CBOT, MATIF, Oil World

3. táblázat

Európai olajnövény- és dara árak és jegyzések

M. e.: Ft/t

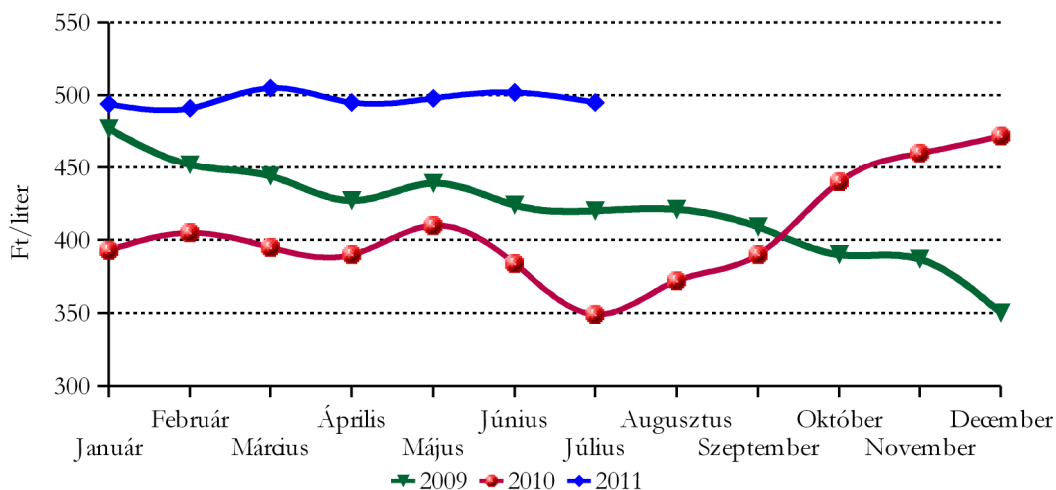
Termék	Időpont	Franciaország	Németország	Ausztria	Magyarország
		Ártípus			
		Heti tőzsdei átlagár	Hamburg CIF**	Heti tőzsdei átlagár	Heti termelői és értékesítési ár *
Napraforgómag	2011-08-09	-	116 065	-	-
	2011-08-16	-	109 881	-	-
	2011-08-23	-	-	-	-
Napraforgódara**	2011-08-09	-	41 135	50 175	50 682
	2011-08-16	-	40 196	51 549	-
	2011-08-23	-	-	46 610	-
Repccemag	2011-08-09	111 690	122 824	114 783	121 375
	2011-08-16	113 281	118 521	115 471	120 673
	2011-08-23	114 488	-	115 511	-
Repcedara**	2011-08-09	-	47 314	46 051	52 085
	2011-08-16	-	46 582	47 425	49 124
	2011-08-23	-	-	43 908	-

* A termelői ár a mag, az értékesítési ár a dara esetén értendő. / ** CIF – Cost, Insurance and Freight – az ár tartalmazza a költséget, a biztosítást és a fuvardíjat

Forrás: AKI PÁIR, BLPW, MATIF, Oil World

7. ábra

A napraforgóolaj fogyasztói ára

Forrás: KSH

CUKORPIACI JELENTÉS

- **Brazília cukortermelése csökkenhet, Thaiföldé nőhet a 2011/2012. gazdasági évben az előzőhöz viszonyítva.**
- **Az árutőzsdéken a két hónappal korábbi szintre esett a cukor jegyzése augusztus közepére.**
- **Az EU-ban a cukorrépa termésátlaga az előző öt év átlaga felett alakulhat 2011-ben.**
- **Magyarországon tovább csökkent a kristálycukor fogyasztói ára júliusban.**

Világpiaci helyzet

A globális cukorárak a pénzpiacok általános gyengélkedése miatt némileg visszaestek 2011 augusztus közepére az előző hónaphoz képest. A befektetők a biztonságosabbnak ítélt piacokon vásároltak. A londoni árutőzsdén a fehércukor 2011. októberre szóló legalacsonyabb jegyzése 710 dollár/tonna volt, mely 12%-kal alacsonyabb a legmagasabb júliusinál. A New York-i árutőzsdén a nyerscukoré ugyanebben az összehasonlításban 594 dollár/tonna volt, 14%-kal az előző hónap legkiemelkedőbb jegyzése alatt (1-4. ábra). A hónap első felében megfigyelhető árcsökkenéshez Indiának, a világ második legnagyobb cukor kibocsátójának az intézkedései is hozzájárultak. Az ország a 2010/2011. gazdasági évben nettó exportőr lett cukorból. Az indiai cukormalmok 2011 első félévében exportált mennyiségén felül további 0,5 millió tonna cukrot kívánnak exportálni 2011 végéig. A Datagro piacelemző cég augusztus közepén csökkentette Brazília 2011/2012. gazdasági évben várható cukorkibocsátására vonatkozó előrejelzését, ami a jegyzések emelkedését okozta augusztus második felében. A világpiaci cukorárak 2011 nyarán való emelkedésének hatására Kínában közel kétszeresére nőtt a cukor ára. A további növekedés elkerülésére a kormány 200 ezer tonna fehércukrot szabadított fel a készletekből augusztus elején.

A brazil kibocsátás és az indiai exportmennyiség bizonytalansága miatt egyes elemzések a cukorpiac kiszámíthatatlanságát jelzik az év hátralévő részében. Az áremelkedés irányába hathat, hogy Kína a belső termelésének növekedése ellenére, akár 35%-kal (3 millió tonnára) növelheti importját az elmúlt évihez képest. A világpiacon a cukor árának emelkedését Thaiföld cukorexportjának várhatóan 2 millió tonnára történő növekedése tompíthatja 2011-ben.

A globális cukorkibocsátás szempontjából Brazília, India és Thaiföld termelése a meghatározó. Indiában a nyári ültetésű cukornád kedvező terméséhez elengedhetetlen a monszun esőzés, amelynek mennyisége 22%-kal maradt el a normál szinttől augusztus elejéig. Ez veszélyeztetheti a 2011/2012. gazdasági év cukortermését. A Datagro piacelemző cég az eddigi legpesszimistább elemzést tette közzé Brazília 2011/2012. gazdasági évi cukorkibocsátására vonatkozóan. A jelenlegi fagyok hatására további csökkenés várható. Ezzel ellentétben Thaiföldön az előző gazdasági évinél legalább 100 ezer tonnával több, 9,2 millió tonnás termés várható.

Európai kitekintés

Az EU Bizottság 152 208 tonna kedvezményes vámtételű cukor importengedélyét fogadta el 2011 július végén, a belső piacon továbbra is fennálló hiány enyhítése érdekében. Ebből 141 960 tonna nyerscukor 151,05 euró/tonna, 200 tonna 170 euró/tonna, 10 048 tonna fehércukor 225 euró/tonna vámtétel alá esik.

A Bizottság előrejelzése szerint az Unióban 4,5%-kal bővíthetett a cukorrépa vetésterülete a folyó gazdasági évben az előzőhöz viszonyítva. A terület növekedésének és a kedvező időjárásnak köszönhetően, a 2009/2010. gazdasági év termeléséhez (17,5 millió tonna) hasonló cukorkibocsátás várható. A cukorrépa termésátlaga 68,83 tonna/hektár lehet, ez meghaladja az előző öt év átlagát. Olaszországban a cukorrépa vetésterülete 20%-kal zsugorodott. Elemzők szerint ez a cukorkibocsátás 9%-os csökkenését jelentheti. Németországban ugyanakkor 5-8%-kal növekedett a vetésterület.

A kvótarendszer és a minimálárak legalább a jelenlegi szinten való fenntartását pártoló országok közé lépett Spanyolország is. Az ország fogyasztása (1,3 millió tonna) jelentősen meghaladja a kvótáját (498 ezer tonna).

Ukrajna cukorkibocsátása várhatóan 42%-kal, 2,2 millió tonnára, Oroszorszáé 55%-kal, 4,2 millió tonnára nő a folyó gazdasági évben az előzőhöz képest. Oroszországban kilenc új cukorgyár kezdte meg működését. Ukrajnában 33 tonna/hektár lehet a cukorrépa termésátlagra 2011-ben, szemben az előző évi 27,9 tonna/hektárral.

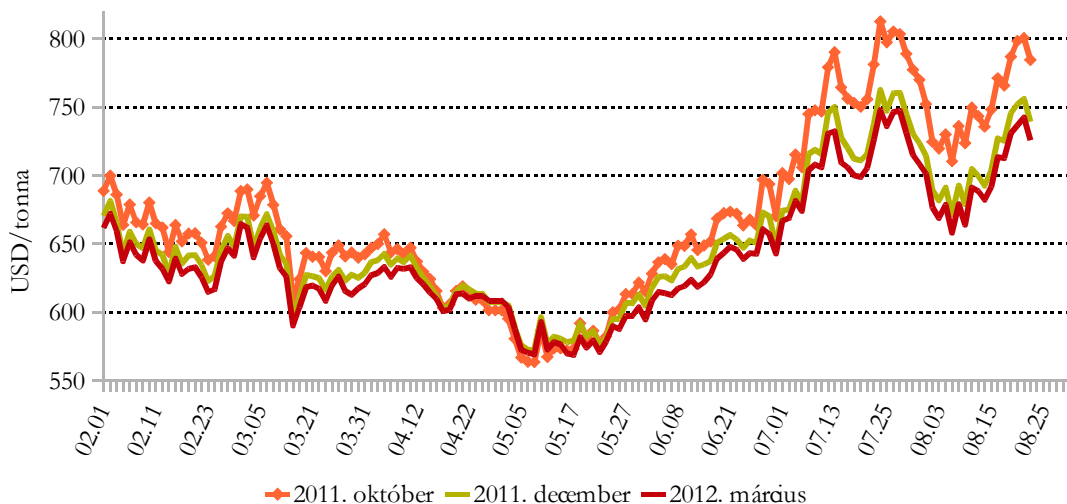
Hazai körkép

A hazai termesztésű cukorrépából előállított cukor a fogyasztás (megközelítőleg 300 ezer tonna) egyharmadát biztosítja, a fennmaradó részt importból kell beszerezni. A cukorrépa kora ősszel kezdődő betakarításáig és feldolgozásáig várható cukorhiányt az egyetlen Magyarországon működő cukorgyár, a kaposvári Magyar Cukor ZRt. 20 ezer tonna brazil nyers nádcukor behozatalával enyhíti augusztustól. A jelenlegi magas világpiaci árak mellett (a vételár 465 euró/tonna, amely közel 660 dollár/tonna), az előállítási költségeket figyelembe véve, a cukor értékesítési ára egyező lehet az előállítási költségekkel.

Magyarországon a kristálycukor fogyasztói ára jelentősen, 8%-kal csökkent 2011 júliusában az előző hónaphoz képest. A fogyasztói ármegefigyelésbe vont országoknál eltérő az alkalmazott áfa kulcs mértéke: Magyarországon 25%, míg Szlovákiában 19%, Szlovéniában 8,5%, Lengyelországban 8%, Csehországban 5%. Ezért a nettó fogyasztói árakat hasonlítottuk össze. Júliusban a kristálycukor áfa nélküli fogyasztói ára Magyarországon alacsonyabb volt, mint Szlovákiában, Lengyelországban és Szlovéniában (5-6. ábra).

1. ábra

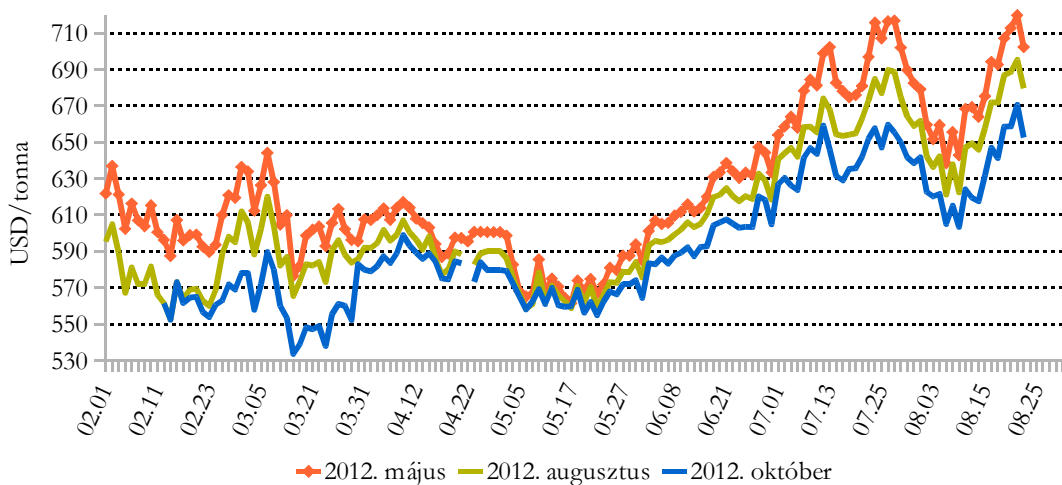
A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén I.

Forrás: LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

2. ábra

A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén II.

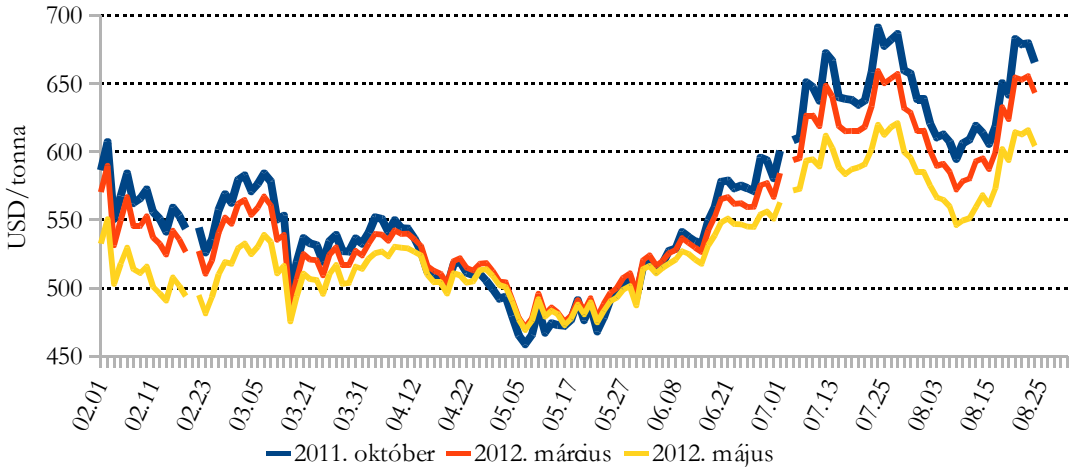

Forrás: LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

3. ábra

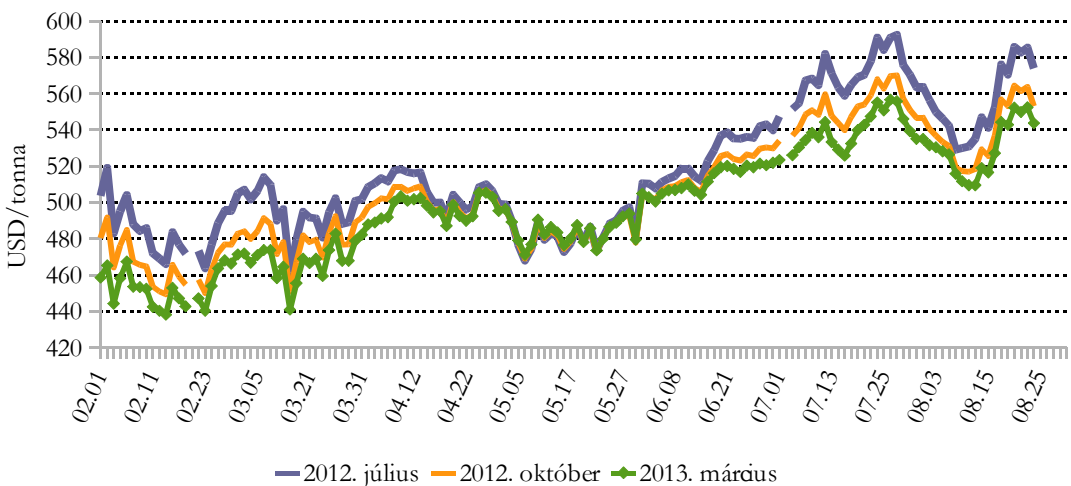
A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén I.

Forrás: ICE – Intercontinental Exchange

4. ábra

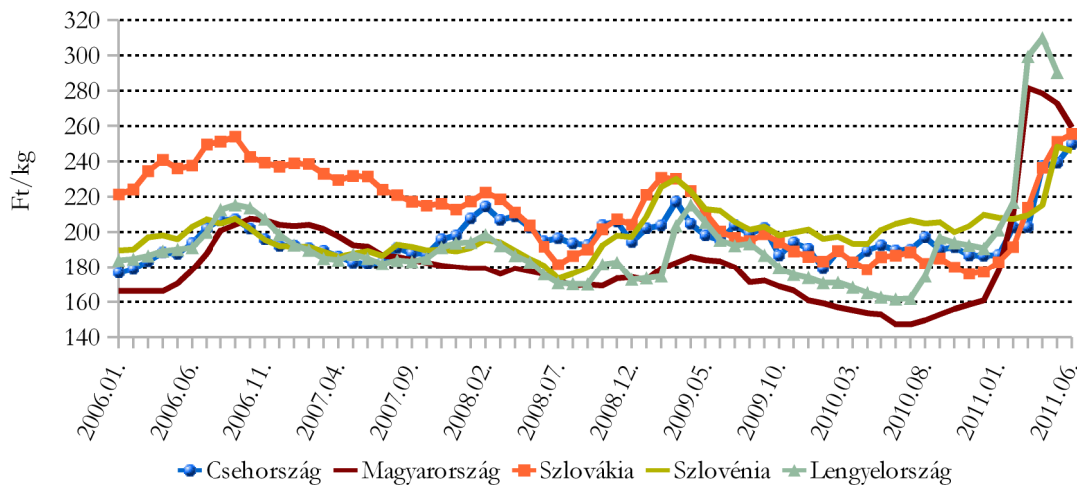
A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén II.

Forrás: ICE – Intercontinental Exchange

5. ábra

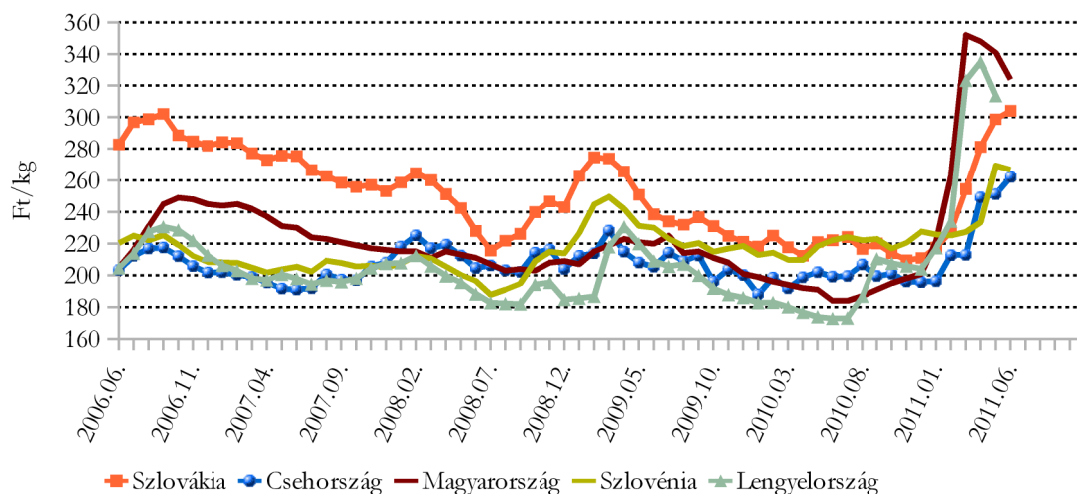
A kristálycukor áfa nélküli fogyasztói ára néhány országban

Forrás: KSH, CZSO, SUSR, ČSÚ, GUS

6. ábra

A kristálycukor fogyasztói ára néhány országban

Forrás: KSH, CZSO, SUSR, ČSÚ, GUS

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci Árinformációs Rendszer

<https://pair.aki.gov.hu>